

صاحبزادی : احمد حاج الدین
و یعقوب کمال

—•••—

آبونه بدلی

۵۰۰ لک عثمانیه ایچون
سنه لکی ۵۰۰ غروش
آتی آیلنی ۵۰۰ غروش :

—•••—

روسیه ایچون سنه لکی
۶ آتی آیلنی ۳۰۰ روبله
سائر ممالک اجنبیه
سنه لکی ۱۲ آتی آیلنی
۶ فرانقدر .

و اعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا . . .

تغلا مسلمان

۱ ۳ ۲ ۸

و ج لئنا کم شعوبا و قبائل لتعارفوا . . .

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلامده باصت لطفه لوق مجدد
تاریخ تأسس ۳۲۸ مولد النبی

مدیر مسئولی
عثمان جودی

محل اداره :
استانبول : بایزید
چادر جیلده

اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلامیت
عائد مقالات و آثار
مع الممنونیه درج
اولنه جقدر .

نسخه سی ۴۰ باره

اولان «شریف مکہ ایلہ شیخ الحرم نبوینک غیرت و حمیت دینیہ لرندن بکله رز» بو سنه موسم حجده همت بیوروب تشبث ایندکاری تقدیرده حجاج مسلمین بو دعوتہ کال تها لکله اجابت ایدہ جکلرنده هیجده شهه مز یوقدر . ای اغنای مسلمین ! خرسیتان ارباب ثروتنک دینلری ، مکتبلری اوغرندہ کوستردکاری حمیت دینیہ لرندن عبرت الکنز ! . . . بز بو غفلندن اوپانالم ! بو کون سعادت استقبال اسلام سزیک حمت ککنزه علمامزک ارشادینه باغلیندر وجاهدوا فی سبیل الله باموالهم . . .

قریملی یعقوب کمال

عالم اسلام

اسلام قادینلری ۱۰۰۰

بوکون عالم اسلام پک مشکل بر مسئله نیک قارشوسنده بولنیور . بو مسئله ، هر نه قدر ایکی ده برده تازه نهرک دائرة مباحثه سی توسیع اولتیق استنلیور سه ده ها اولیه راسته داری حائر اولمادیغندن حل وفصلنه طوغری آتیلان آدیملر پک اهمیتسزدرد . ایشته او ، عالم مدنیتده دائرة مناقشه سی عصردن بری توسیع اتمکده اولان قادینلر مسئله سیدر . عیجا ! اسلام قادینلری نه اوله جق ؟ بوکونه قدر ناصل بر عمر کچردیلار سه بوندنصر کرده عین حالده قاله جقلرمی ؟ یوقسه خارجک تأثیرنده ارککله قادینلر ببنده کی دیوارلر یقابو علمک کورلوسندن بونلرده بر حصه چیقاریله رق ارککله رفیق اولقدن زیاده بر رقیب اوله رق میدانه چیقاجقارمی ؟ ویا خود پونرک هر ایکسندن قطع النظر قادینلر اسکی طراوت ، حلاوتی محافظه ایدرک کندی عالمونده جدی بر تحصیل کوررک ارککله رینه شایان استفاده بر رفیق اوله جقلرمی ؟

ایشته ساکن ، حزین عالم اسلام سینه سنده یواش یواش دیرلیه ، دیرلدیکجه پیویه باشلایان چشید چشیدسؤالر .

یوقسه بالکنز شمدیکی کی عالم اسلامک آجینه جق بر حالده اولدینی بوتون یاغیرلر قویاروب اعلان اتمکله اولمز . بوده لازم . فقط بونک ثمراتی ده آرتیق افق اسلامده کوزو کایدرد .

بوکون اقوام مسلمینی اوپاندیره جق ، حقائق قرانیہ یی یار و اغیاره اکلا تیه لکجه ، علوم حاضرہ یی بیلیر ، اجتماعی علمایه اجتیا جزی ظن ایدرسم بیلیم یوقدر . بونکله برابر مراکز اسلامیہ ده بویه ذوات یتشدیره جک بر مدرسه عالیہ من اولدینی میدانده در . واقعا اصلاح مدارس لزومی هر برده اکلا شلمش بر مسئله شکنی آلمقده در .

بو احتیاجزه چارده ساز اولقله بر نمونه کوسترمک ایچون مصرده « المنار » مجله دینیہ سی صاحبی عصرمیزک اعظم علماسندن شیخ رشید رضا افندی دارالخلافه ده « العلم والارشاد » نامیه بر مدرسه عالیہ تأسیسی خصوصنه مساعده آتشدی . بو ذات بوکون مسند مشیخت علیاده بولنان شیخ الاسلام موسی کاظم ، محمود اسعد ، اسماعیل حق ، خالص اقتدیلر کی استارک سی وغیرتلیله بو دارالعلمک مصارف تأسیسه ، تعلیمیہ ایجه مهم بر مبلغ تخصیص اولدینی مع المسار ایشیدلیدی . بو مدرسه عالیہ ک هیئت تدریسیہ یی تشکیل ایلین غایت مقتدر ذوات اولدینی کی درس جدولیده احتیاجات زمانیه مزله متناسیدر .

فقط اوچوز میلیونی متجاوز مسلمانک احتیاجی بویه بر دارالعلم ایلہ بش دارالعلم ایلہ تهوین اولونامز . هیچ اولمز سه مراکز اسلامیہ ک المهم بلادنده برردانه انشا اولتایلیدر . بناء علیه کافه مسلمینک قلیکامی عالم اسلامک ، شرق نوازی اولان « مکة مکرمه » ایلہ « مدینه طاهره » ده برردارالعلم والارشاد وجوده کتیرمک اغنیه [۱] و حجاج مسلمین اوذرینه فریضة حجدن اول فرضدر .

ایشته بتون مسلمانرک حیاتی مشبه سنده بولنان بوامر خیرک وجوده کتیر یلمه نسلالات اتمکده اولیای امور اسلامدن

[۱] بوامر خیرک وجوده کلی ایچین بذل اعانده ندم اتمک استیال اغنای کرامه مجله مزک مع الافتخار وساطت ایدہ کی عرض اولنور .

سؤال الیچروسندہ ہر بری بر حسن نیتہ تقرب ایدن مطالبہ !

آوروپا ک اوجہ ، ہر نہ سویلینورسہ تحملی اولان محیطندہ قادیانار مسئلہ سنہ دائر مباحثہ ومذاشہ وحتى قائلی وقمہلر پک چوقدن بری دوام ایدیور .

قادیانری اسارتدن قورتامق ، قادیانارہ ارککارہ مساوی درجہ نہ حقوق طلب ایتک مقصدیہ اورطہیہ آتیلان مجاہدہلر قوروولان ساسیتلر جمعیتلر دیار قودردر . ۹۰۴ سنہ سی برلیندہ قادیانر قونفرہ سی یاپلیوردی .

قونفرہ جریان ایدن مذاکرہ پک قرغین ، حقوقلری غصب ایتش عدایتکلی ارککارہ قارشو سراپا آتش صاحبیوردی . حتی یلزاویتولدن کیدن آنا آتیموا :

« نیچہ عصر دن بری ارککاریم حقوقلری غصب ایدیورلر بوکون آرتق بوذلدن قورتلہ جنمز شہسزدہ . ہر حالہ حقوقلر استرداد اولنہ جقدر فقط ایش یالکیز استرداد ایلہ

قالملیدر . بوکونہ قدر اولان حسابلری قان ایلہ کورملیدر . اوت ، ارککارہ قادیان انتقامنک دہشتنی تا اعماق قلیارندہ طویدرملیدر . .. الخ » دیہجک قدر ایلری یہ آتلیوردی .

قونفرہ بڑ اسلاملری دہ اونو تملدیلر . سیریان کیدن پینزا کو نامندن بر روس قادیانی کندیسنی فونفرہیہ شرقی قادیانلرک فخری وکیلی اولہرق تقدیم ایدیوردی .

قونفرہ ہر نہ قدر آتش الیچروسندہ انعقاد ایتدی ایسہدہ ویریلان قرارلری شانہ غیر موافق بر صورتہ معتدلانہ ایدی ، مثلاً فرانسوز قادیانری ، انگلیز قادیانلری تابع طوتیلان بر مادہ تحتہ داخل دکدیلدی . بودہ بالطبع

آنحق محیطک عدم مساعده سی نظر اعتبارہ آلدیفندن ایلری کایوردی .

قونفرہ ہر نہ قدر کوزلہ کوریلہجک بر منافع تأمین ایدہ مدیسہ کورلورلری ہوشہ کیمای . فامبستارک چوغالاسنہ خلی یاردی اولدی . حتی سورومی ارککاری دہا قید

اسارتدہ بولان بڑ روسیہلی اسلام کنجاریہ یتدی . بونی متعاقب اوتدہ بری دہ : « قادیان بڑ آنالریمزدہ . اونلردہ بڑ کبی انسندر . بڑا عایہ اونلرکدہ بڑ کبی اولہلری ، اسارتدن قورتلری لازم کلور . » کبی طانی

سوزلر سویلنمہ باشلاندی ، فقط ہیچ شہسزدہ کہ معصومانہ ، مشتقانہ سویلانیان بولافلر محضاً آوروپا ک نہایتلر حر

اولان محیطنک تأثیریلہ سویلینوردی . یوقسہ مسقطرأسلری اولان شرق ، اولہ ظن ایتدکلی قدر مساعده لی دکدی . قادیانارہ دکل حتی ارککارہ بیلہ حقوق مشروعه سنی ،

حریت شخصیہ سنی ویرہ میہجک درجہ نہ بخیلدی . ارککاری دہا اسیرکن قادیانر الیچون حریت طلب ایتک پک صاف دلک ویکہ طغلانہ تلقی اولینوردی .

غربدہ بوزلر جہ روس قیزلری یارلما تویہ قادیانلرکدہ انتخابہ حتی اولمایدردیہ اوزلدیکلری وقت سیریا ، ماورائہر استیب ارککاری برفرمان چاری ایلہ حتی انتخابدن محروم بر اقیلیوردی .

برملنک الیچروسندہ کی ضعیف بر جزنک ، دہا حقوق مشروعه اولوب اولمادینی تحق ایتامش بر حقوق موہومہ سی اوغرنہ بوقدر بومبار باطلہ دینی بوقدردہ

قانلر اہراق اولندینی وقت سیریا دہ ماورائہر واسطدہ قوجہ برملنک منافع حیاتیہ سی ایلہ برابر بتون حقوق مشروعه سی چارچار یاقلیوردی . آیاقلر ایتندہ ایزلیوردی .

فقط بونی کورن ، آباغہ قالقوبدہ مدافعہ ایدن ، احقاق حقوق نامنہ سوز سویلین انسانیتپرور و حقوقشناسلر مع التأسف بوقی . بڑہ اووقت یالکیز برشی سویلیورلردی :

سز دہا کندی حقوقکزی مدافعہ وکندی حریتکزی محافظہ ایدہ بیلہجک برسویہ دہ دکلسکر بوکون سزک الیچون نہ قدر چالشواسہ اوقدر نافلہ در . کینہ استبدادک ظلم

طرقا قاری سزی ایزہ بیلدیکی قدر ایزہ جکدر . « دیور . لردی .

فی الحقیقہ بوسوز ہر نہ قدر منحصر آ بڑہ قارشو سویلینورسہدہ حکمی عموم روسیہ لیلارہ شامل ایدی .

بینمزدہ برفرق وارسہ اودہ آنحق بڑم حقوقلر طوغریدین طوغری آلنیور ، داخلی روسیہنک ایسہ قبالی بر صورتہ آلونہرق ہم استبدادہ ایزلیورلر و ہم دہ استبدادہ آلت اولیورلردی . اوت ، سیریا ، استیب ، ماورائہر انتخاب

صندوقلری یا قادیانی وقت داخلی روسیہدہ ، بوسندوغہ یازیلوب براقلہجق یازیلر بر مستبد قوتک ایلہ یازیلہرق صندوق دورنہ روسیہ لیلر نامندہ آتلیوردی .

عجا بو حال نه:ن ایلهری کایبور ؟ مسئله هرشیدن
زیاده آوروپا قادیلارک احوال روحیه سنه تعلق ایدن برشی
اولدیفندن بونی آ کلامی ایچون پک چوق شیلره احتیاج
یوقدر . بالکیز بو کونکی آوروپا محافل نسائییه سی آردسنه
کیروب چیقمق واونلرک نهکی فکر طاشدقاری آ کلامق
کفایت ایدر . اووقت عجایبون آوروپا قادیلارینک قسم اعظمی
بویله یشامنی استیورلر . چابوق آ کلارز !

ازدواج کرک ارکک و کرک قادین ایچون یاری حریتی
الین ویرمک و بوتون قلبنی درت دیوارک آردسنه قشیدررق
بالکیز بر عائله تشکیل اتمیه و بالکیز او جمعیه ربط قلب
ایله راضی وصادق قالمق دیمکر .

جمعیتک ایجروسنده بر دانه رئیسک بولنمسی انضباط بیتیه
نقطه نظرندن مجبوری بر شیدرکه بورئیسک هر حالده قوت
و استعدادجه فائق اولان ارککلار دن اولمسی طبیعیدر .
بونک زیر اداره سنده اولانلره بر حق رجحانیت و برده
فوقیت قزانمسی ایسه بشریت اقتضاسنددر . البته تابع
ایله متبوع عین حقوقده اولمز لر . بری - هانکیسی
اولورسه اولسون - دیکرینه حق حاکمیتی طامق ایستر .
فرض محال اولهرق قادیلارک ارککلره تفوق ایتمدیکن
نظر اعتباره آلهلم مادامکه برعائله تشکیل اولنیور . مادامکه
عائله بر رئیسز اولماز . ورئیسکده بر حق رجحانیت
قزانمسی طبیعیدر . او حالده قادیلارده ارککلره عین
تحکمی سورمه مجبوردرلر .

شعدی . مساوات مطلقه آرایان بر قادین بویله بر
جمعیتک ایجروسنه کیرمه هیچ راضی اولورمی ؟ البته امتناع
ایدر . غیر مشروع بر صورتده کجمنه و جداناً ترجیح
ایدر . چونکه عائله حالنده یشادینی وقت بتون سر بستلکنی
و بتون اختیارنی کندیته ریاست ایتمکه اولان قوجه سیله
تقسیم ایدرک اونک اوامر مشروع سنه منقاد اولیور .
بونکله کندیکن و جداناً قبول ایتدیکن مساوات خولیایی
فقر فقر قیرلیور . . . !

اسارت الک خوشلانمادیم و قلبی الک زیاده تضییق
ایدن بر شیدر . حکومتک وضع ایتدکاری قانونلری

فقط چشید ، چشید ، درجه درجه یابیلان بواسطه ادلر
روسیه لیری اصلا مایوس اتمه دی . غایب عائد ایدرجه سنه
علوی برحس یوکسیوردی : اسارتدن استکراه !
آغزلردن ، آلتونله یازیلویه سزاوار اولان سوزلر
دوکایوردی : « آنالریغزی اسارتدن قورتارمق ! »

پارسله منتشر « مسلمانین » رفیق مزده م . قریبایف
امضاییه . « مسلمانه » سرلوجه سنده بر مقاله منظور من
اولدی . ترجمه ایدرک مجله مرک بونسخه سنده بی طرفانه
درج ایده جکیز .

مقاله نک روسیه لی اسلام قادیلارینک احوال دلسوز .
لریته آجیلدیفندن طولانی سولندیکنه امیز . بوکا اصلا
شبه من یوقدر .

مقاله نک اصل روحی و اساس مقصدی اسلام قادیلارینک
اسارتدن قورتمه لریته دائر م . م . قریبایف کی « نورالفکر
اولقه برابر حر محیطده یاشایان کنج بر ذاتک بویله تمینات
عالیه بولنمسی قدر طبیعی برشی اولمز . اگر بو
اسارتدن خلاص بزم آکلادیفمنز اسارتدن تحایض ایسه
بونک قدرده عدم الامکان برشی تصور اولنمز .

م . قریبایف مقاله سنک هیئت مجموعه سندن شویله بر
شی آ کلاروز . اسلام قادیلاری هر بر قید و اسارتدن
چیقارق ارککلره مساوی اولمی و بو حقوقی استرداد
ایچون « شعدیدن میدانه آتیلمه لی .

اگر فکر عالیلاری شو بزم آکلادیفمنز مرکزده ایسه
بوکا اشتراک ایتماکه برابر بوش بوشنه یورولمالرینی ده
کندیستدن تمی ایدر .

معلوم عالیلریدرکه بوکون آوروپا علماسنی جدا
دوشندیرن . جمعیت بشرییه دهشتلی صورتده بد تخویفنده
طوتان برشی وارسه اوده آوروپا ایستانتیقارینک تولد
ایدناری اولنلرندن سنه یسنه آز کوستره سیدر . بو مدهنی
احواله بکانه سبب اولارقده نکاح غیر مشروعک کنجارج
بیننده کیندیکه مودا حائی آلفده اولدیفنی کوستریورلر .
غریبنده شوراسنده دره جمعیت بشرییه مضر اولان بو
عادت . کویلی وعادی طافاردن زیاده ازهر جهت مضر
اولان کبار طافارینده شایعیدر .

آورو بالیلرک عائله جه اولا اخلاق منزلقاری حسـبـیه
انقراضه طوغری یورودیکنی هیمز بیلـ وـرز اما ! لکن
بوکونکی کندی عائله حیاتنک انسانی نمون ایده جک
بر حالده اولمادیغی میدانددر. محضاً تربیه سقیمه نک نتیجه سی
اولارق ایکی اوج قوجه دن بوشان قادیلر، قوجه لرینی
محضاً اخلاق منزلقاریدن اوتری یانارنده بر چاریک ساعت
قدردده طوته میوب در حال قهوه خانه کوشه لرینه قاچیه
مجبور ایدن قاریلر همان هر قپوده در .

بوکون قهوه خانه صندالنه لرینی نوبت نوبت اشغال ایدن
مبارک لک قسم اعظمی قادیلرک سؤ معالسه نه طایانه میهرق
نفس آلمق ایچون طشریه فیروایان بدبختلردر .

احبابلر مدن، آرقداشلر مدن پک چوغنی بیلرکه
یاشاری اوتوزی چوقدن کچدیکی حالده محضاً قادیلرک
سؤ اخلاق دن قاچهرق وقتلرینی بکارلده کچریورلر .
بونک صوکی نه اوله جتدر؟ البته انقراضا بتمک، چوریمک،
بوندن یازیم عصره مقدمکی نفوس حسابمزی کوزدن کچرملده
بوکونکی استاتسیقاری برعابنه ایدرک یینارنده بر مقایسه یاپیم.
تافصک نه درجه اولدیغنی کورنجه توپلریمز اورپور .

محاربات متوالیه نفوس ملیمزی دهشتلی صورته
صارصدی. باری محاربه دن غائب ایتدکاریمزی عائله تشکیلله
قازانه لم .

بناء عالییه بوکون بزم یاپه جممز بر شی وارسه اساس
عائله یه مضر. فقط ظاهری اولدیجه شمش اولان قادیلرله
مسـاوات نظریه سـیله کندی مزی یورمق ، اوج بش دانه
زوالی قادیلرک زلی آلدانه جتی برده قادیلرله تربیه اجتماعی
اوکر تمیز، و بصورتله ناهـولی ، اخلاقی بناء عالییه بختیار
عائله لر حـسـوله کتورمیه باقالیز .

م . کریمایف برادریمز قادیلرک جهاتی یوزندن
معنوی انقراضه اوغرامش کنج نسللرک دنیایه کلمه سندن
شکایت ایدورکه بوشکایت محتمله نه تمامیه اشتراک ایدرز .
اوت ، کنج لرک جهت معنوی انقراضه اوغرامسی آنجق
غدا معنویارینی ویرن والدله لرینک جهالتدن ویاخود یوز
اوستی بر اقوب باشقه بر وظیفه آرقه سندن قوشمه سندنر .

کندمه ک بر طاقم سرکشانه و خود پسندانه رأیاریمه مخالف
و حرکتلر مه مانع اولدیغنی کورنجه جانم اوقدر صیقا یورکه
تعریف ایده مام . فقط انضباط مملکت، حتوق بشر دنیان
ایکی شی واردرکه عالم و جهانک اسایشی بوناره رعایت
ضمننده اولدیغنی کورنجه حریت شخصیه می قانون مملکتک
مستبدانه ویردیکی بوا مرلینه فدا ایتیه عادتاً انسانیت نامه
کندی مه بر بورج عد ایدیورم .

اوت ، قارداشم ا قادیلرده بزم کبی انسانلرلر .
بشر اولمق حیثیتله اونلرک بزم کبی حر و هر شهیده
بزمه مساوی اولملری اقتضا ایدر . فقط جمعیت
بشریه نک بکانه محافظی اولان ازدواج قید و اسارتی
واردرکه بونک آلتنه کرک قانون عائله نک مستبدانه ویردیکی
امرینه بونون ایکیمیه اختیارینی قوجه سـنه ویرمیه قادیلر
مجبوردرلر. بویله اولمادیجه قطعاً برعائله تشکیل اولنه مز.
عائله تشکیل اولنه نتیجه حیات بی بشرده تحت تهلمکه .
قالور .

ها شوراسی شایان ایضا حدرکه اختیارینی قوجه سـنه
ویرمک بتون بتون اسارته طالمق دیمک دکلدر. اسلامیت قادیلرله
اویله بر حتـوقـار ویرورکه اگر بو حتوقلری بی طرفانه
تدقیق ایده جک اولورسه حق اسلامیتک قادیلرله ارککلردن
دها زیاده لطف کارطاوراندیغنی در حال تسلیم ایدرز .

یالکیز بو حتوقلری محافظه و بوندن لازمه جـه استفاده ایده
بیامیلیدر. بونکچون بالطبع یوزده کی پچه می قادیلرک ایجاب
ایتماز. دماغده کی برده جهاتی بر تمق لازم کاور .

بناء عالییه م . قریمایف برادریمز «مسلمانین» کبی
برجدی غرضه ایله اسلام قادیلرینک یوزلرنده کی پچه می
قالدیریمیه اوغراشمق دن زیاده دماغده کی پرده لری بیرنه .
بیلمه نک چاره لرینی دوشورسه عالم اسلامه جـدی بر خدمت
ایتمش اولوری. فکرکنده یز . پچه می قالدیریمیه اوغراشمق
بر چاره عد ایدیلر مز . اوکا دها وقت کلمه سدر .

بزم بوکونه قدر کوردیکمز ضررلر قطعیه و قاطبه
حجاب دن دکلدر. بلکه بر مرض روحی اولان جهالتدر .
حجاب، جهاتی مؤدی اولامز. و بوکار سـبـده کوسـتریلر مز.
چونکه قادیلرک حجاب سـز اولارق معارفی آله ییله جکاری
منبع پک چوقدر .

ایک شہر کا ایک بارہ تقسیم ایڈرلر . بویارہ دن هرکس کندی حصہ سندن اوچر کا پک پیسہ، بیوک برادرلری احمد اوکونی ایکی کا پک پیمش، اوکونی ایکی برادرندن بر کا پک سرمایہ کندی حصہ سنہ آرندیرمش . ایرتہ سی کون سرمایہ لری سکرز روبله آلتش سکرز کا پک اولوب، عادتا تجارت اولشار . بواج برادرلر شوصورتله تجارتله باشلا یه رق .

بوندن اونوز بش سنہ مقدم اورنبورغده احمد بای قز الینسقدہ عبدالغنی بای نامی کسب اشتہار ایتمک باشلامشدی . ابتدا اوتہده بیریدہ تک توك احسانلر ، اورادہ جامعلر بنا ایتدیرمش بورادہ مدرسہ فلان دیرکن ۱۸۷۹ سنہ میلادیہ سنده احمد بای نامہده اونبورغده بر مکتب کشاد ایدہ رک . استانبولدن حسین افندی نامندہ معلم جاب ایتشدی . بو معلم استانبولدن روسیہ یه کلمش معلم لک ایکنجیمی ایدی، زیرا آندن برسنہ مقدم سیریا یه مصطفی افندی نامندہ بر معلم نعمه الله حاجی مرحوم کتورتشدی احمد بای اورنبورغده ابتدا اصول جدید ایلہ تعلیم اصولی ایجاد ایتشدر . اما نام احمد بای تک ایسہده ، سرمایہ اوج برادرک اورتاق مالندن ایدی . بونلر تجارتده نفقدر بیوک خطولر آتش ایسہلر، شیمدی معارفہ خدمتده دها بیوک خطولر آتایہ باشلادیلر . بواسول تعلیمی ترویج ایچون « نیزنی نوغورت » بنایندہ، سنوی اون سکرز بیک روبله وارداتی تأمین ایدر، بروقف میدانه کتوردیلر ، دیرکن هرطرفندن ده معلم لر جلب ایتمک باشلادیلر ، مدرسہ حسینیه نامیلہ غایت جسیم بر مدرسہ کشاد ایتدیلر ، بومدرسہده بیکلرجه فقرا اولادنی مجبانا تربیہ وتعلیم ایتدیلر ، دیگر طرفندن تجارتده سودکجه بیودی، روسیہ تک هربلده سنده ترکستانده بیوک تجارت شعبه لری اولدینی کبی ، برلینده، لوندرده تجارت خانلر آچدیلر .

بونلردن هر اوچوسی دایما کندی جهالت لرندن شکایت ایدرلردی . احمد بای دایما : یا هو بوزم مالارہ نهدیم . شو احمدک قفاستہ ۳۹ حروف هیجایی صفدیرمه مشلر ، حالوکه عین قفا ایلہ احمد بوکون برلینده لوندرده ایش کورہ بیایور ، بو حواجلردن بونک انتقامنی آلا جفم دیهرک لطیفه ایدردی .

بناء علیہ والدہ لری سوقاق بسوقاق طولاشوب یوغی بوشه چورمکدن ویاخود دائرہ بدائرہ سورنوب کیزمکدن ایسہ اونده چوجنک تربیہ معنویہ سی باشنده بولنق عالم مدینت ایچون اک بویوک رخصتدر . ایشتہ آنجق اووقت قاضیلر کرداب سفاثه طوغری یوارلغده اولان همجنساریمزده حقیقی حقیله کوسرتیرولر . وایشتہ اووقت حقلرینہ لازمجه رعایت ایدن اولاد بئشدرمش اولولر !

ترویسیکی احمد تاج الدین

روسیہده حیثیوف برادرلری

بو شهرتله کسب اشتہار ایتش اوج برادرندن ایکسی، عبدالغنی ایلہ محمود ، اوقیوب یازمق بیاولردی ، اما بیوک برادرلری احمد ایسہ اوقومق یازمقده بیامزدی . بونلرک شهرتلی تجارت ومعارفہ خدمتله اولدی . بواج غیورک تجارتله باشلاملری بوجه آتیدر : پدرلری علی بابا ، فقیر وغایت مسلمان بر آدم ، کندی حیانتده برکون بوسوکلای اولادلرینی . کندی حضورینہ چاغیر ، قارشونده یزاورزندہ اوتورتقدن صوکره دیر : اولادلرم بن سزی تربیہ ایدہ مدم ، مکتبه ویردم ایسہده یاسز اوقومده کز . یاخودده اوقوته مدیلر ثمره کزی کورمدم، بن سزه میرامده ترک ایدہ میه جکم ، بوتون سرمایهم اوله رق شیمدی اوج روبله (۳۳ غروش) یاردم وار، بونی سزه ویرده جکم ، سزه بوکوندن اعتباراً بویارہ ایلہ تجارتله باشلاکیز، انشاء الله بیوک تجارتلر اولورسکرز، فقط بن سزله شونی توصیه ایدہ جکم، برکیز آخره قطعاً خیانت ایتمکیز، بیوککیز کوچوکارکیزه مرحمت ایدوکیز ، کوچوکارکیزه میوکارکیزه حرمت ایدکیز ، هر واحدکیز کندی امورنی اداره ایدہ جک قدر اولانجه هیچ آیرلای کز ، هپ برلکده تجارت ویرلکده معالہ ایدوکیز . الله اصبارلادم هایدی سزی کورده یمدیر . رحمة الله علیه .

بو اوج قهرمان اوکوندن اعتباراً وقت قاجره بوب بسم الله الرحمن الرحیم دیه قاپوز تجارتله باشلادیلر، اوکونی آقشامه سرمایہ لریک قاضی اوله رق بر روبله طوقسان